

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Ирена Цонева Илиева

член на научното жури съгласно Заповед № 1366/24.07.2019 г. на проф. д-р Борислав Юруков за назначаване на научно жури за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „Международно право и международни отношения“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право
Кандидат Гергана Василева Георгиева

I. Кратки биографични данни

Гл. ас. д-р Гергана Георгиева е родена през 1982 г. в гр. Пазарджик. Завършила е „Приложна лингвистика – английски и немски език“ и „Английска филология“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. От м. май 2009 г. до м. декември 2012 г. е докторант към Катедра „Международно право и международни отношения“ в Правно-историческия факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – гр. Благоевград.

През 2012 г. успешно защитава дисертация на тема „Езиковото многообразие в Европейския съюз – проблеми и тенденции“ и получава образователната и научна степен „доктор“ по „Международно право и международни отношения“. От м. октомври 2004 г. до м. март 2007 г. е хоноруван преподавател по английски език към Катедра „Международно право и международни отношения“, а от м. март 2007 г. става асистент към същата катедра след успешно спечелен конкурс. От м. май 2008 г. е старши асистент, а от м. януари 2011 г. – главен асистент. Като преподавател в Правно-историческия факултет води упражнения по английски език и взема участие в лекционните курсове по „История на европейската идея и европейската интеграция“, „Европейско политическо сътрудничество и интеграция“, „Институции на ЕС“, „Европейско сътрудничество в сигурността и отбраната“, курс по „Европейски интеграционни модели“ и „Общи политики на ЕС“ в специалностите „Международни отношения“, „Европеистика“, „Национална сигурност“, и „Връзки с обществеността“.

Участва активно в научния живот на Правно-историческия факултет: в научни конференции и проекти, редколегии на сборници, както и научни прояви извън Югозападния университет. Член е на БЕКСА (Българската асоциация за европейски изследвания), International Association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL) и ВЕТА (БАПА - Българската асоциация на преподавателите по английски език). Член е на Управителния комитет на БАПА и отговаря за международното сътрудничество на асоциацията от 2014 г. Има множество статии, едно учебно помагало и две монографии.

II. Общо описание на представените материали

Научните интереси на д-р Г. Георгиева са в областта на международното право и международните отношения, както и на правото на ЕС в различни аспекти, като защита на личните данни; права на човека; Четвъртата индустриална революция и новите технологии; лингвистични проблеми и др.

В обявения в ДВ, бр. 52 от 02.07.2019 г. конкурс за „доцент“ по „Международно право и международни отношения“ д-р Г. Георгиева участва с една монография и 22 статии, три от които са по темата на хабилитационния труд, монография на базата на защитен дисертационен труд, както и едно учебно помагало. Представените в конкурса материали не повтарят тези за придобиване образователната и научна степен „доктор.

Представена е монография „Международно сътрудничество при дейността на средствата за масова информация”, С., изд. ДиоМира, 2019 г., ISBN 978-954-2977-52-0. Тя е в обем от 312 с., включително библиографията, използвани съкращения и резюме на английски език. Трудът е посветен на почти неизследвана в съвременната международноправна доктрина материя: теоретични проблеми, свързани с международното сътрудничество при дейността на средствата за масова информация. Сред тях са различните аспекти на етичната и юридическата отговорност на СМИ, регламентиране на използването на СМИ в трансграничен мащаб, необходимост от разработване на общи правила и хармонизиране на действащите законодателства. Трудът е структуриран в увод, четири глави, заключение и списък на използваната литература.

В увода (5 с.) авторката обосновава значимостта и актуалността на избраната тема. В българската специализирана литература досега не съществува самостоятелно теоретично изследване със систематизиране и изчерпателен анализ на международното сътрудничество при дейността на средствата за масова информация, както и проблемите, свързани с тяхното регулиране. Монографията е първото систематично и задълбочено изследване на влиянието на международноправните норми и принципи в областта на средствата за масова информация върху социалната роля на медиите и проучването на международното сътрудничество в тази област (както двустранно, така и многостранно). В изследването е обърнато внимание на необходимостта от изследване на проблемите на взаимодействието между медиите и международното право и взаимното им влияние. Главната цел, поставена от автора, е да се проучат правните основи на сътрудничеството в областта на международната информационна дейност, актуалните тенденции в областта на обмена на информация и да се докаже нуждата от разработване на основни механизми за правна отговорност (включително наказателна) на служителите в медиите. Тя отива и по-далеч, представя законодателни и други регулаторни актове относно дейността на медиите, международното сътрудничество при използването на медиите и разработването на препоръки за по-нататъшно законотворчество в тази област. Разглеждат се не само общи теоретични проблеми, но и много специфични въпроси на правната подкрепа за сътрудничество в областта на аудио-визуалните медии и интернет-регулирането.

Глава първа (62 с.) е посветена на развитието на средствата за масова информация. Разгледана е еволюцията на средствата за масова информация от 3300 г. пр. Хр. до наши дни. Поставен е акцент върху социалните мрежи и медии и свободата на масовата информация. В исторически план е проследено развитието на български държавни институции, като Българската телеграфна агенция (БТА), както и предшестващите Държавно управление за информация, Комитета за радиоинформация при МС, Комитета по печата, Министерството на информацията и съобщенията, Министерството на пропагандата, Министерството на съобщенията и други. Проследени са техният произход, развитие, цели и структура.

Г. Георгиева сполучливо вплита в изложението очаквания за бъдещето на средствата за масово осведомяване, което все още не е известно, тъй като има възможности за създаване на нов носител и поради широкото разпространение на мобилни телефони и интернет. В тази част тя прави обосновани изводи, като например, че и двете технологии: мобилни телефони и интернет са в своя незрял етап; че масовата комуникация формира бъдещето на човешката култура и индиректно влияе върху нови форми на власт и контрол над индивидите. Безспорно е твърдението на авторката, че масовите медии са суперсила, която свързва света по много начини и че не може да се предвиди какви комуникации ще има след 100 г. Направен е

прогностичен извод, че цивилизацията ще напредва и средствата ѝ за споделяне на интелигентна мисъл ще продължат да се развиват с течение на времето.

Д-р Георгиева не подминава факта, че в човешката история за първи път свободата на информацията е прогласено от Френската декларация на абат Грегоар за правата на човека и гражданина от 1789 г. (37 с.). Свободата на информация и свободата на печата са гарантирани от конституцията като независими средства на масовата информация в една демократична държава. В Конституцията на Република България, Глава III (Основни права и задължения на гражданите), чл. 40, ал. 1 е уредена свободата на печата и другите средства за масова информация (като радио, телевизия, електронни издания).

Като се придържа към юридическия анализ, авторката представя, че в своето решение относно задължителното тълкуване на чл. 39 Конституционният съд поставя свободата на печата в тясна връзка с правото на всеки гражданин да търси, получава и разпространява информация, като акцентира върху забраната държавата да упражнява контрол върху разпространяването от медиите (37 с.). Спазването на принципа за свобода на словото гарантира на гражданите възможност за оценка на случващото се в обществения и политически живот чрез обективно представяне в медиите на всички гледни точки по проблемите от деня.

Относно коректността при отразяване на събитията - д-р Георгиева отбелязва, че най-сигурното средство за контрол е правото на отговор в медиите и печата (38 с.). За независимостта при отразяването на събитията в България следи Съвета за електронни медии (СЕМ).

Важен принос на авторката е и разглеждането на българския периодичен печат в по-голямата си част през периода 1878 - 1941 г., който повтаря и европейската традиция в журналистиката – всяко събитие и факт в повечето случаи се разглежда от определена гледна точка (66 с.). Партийните вестници у нас защитават политическите си идеи, направления, внушават и пропагандират сред читателската аудитория образци на мислене, чувства и социално поведение.

Авторката представя и множество опити за ограничаване на свободата на печата в България. Практиката показва, че периодичният печат трябва да следва интересите и потребностите на обществото като цяло, неговите ценности, норми и очаквания. Сполучливо е направена връзка с актуалното правно регулиране в България. Д-р Г. Георгиева сочи, че понастоящем в различни закони има отделни разпоредби, свързани със собствеността върху медиите в България, но липсва както обща правна рамка, така и унифициран подход към електронните и печатните медии (67 с.).

Глава Втора (76 с.) има за предмет на изследване международноправните аспекти на дейността на средствата за масова информация. Първият параграф е посветен на развитието на средствата за масовата комуникация, като съпътстващо глобализацията явление, което води до увеличаване на тяхната значимост за човечеството и широкото им разпространение в ежедневието както никога досега. Както сочи авторката благодарение на социалните медии всеки, който има достъп до Интернет, може да изпълнява ролята на издател, като потенциално разпространява своето послание до многомилionна аудитория. Тази възможност крие и големи опасности, защото със същата лекота могат да се разпространяват лъжливи новини и да се уронва репутацията на хората за няколко минути. Поради тази причина авторката подчертава, че е жизненоважно не само журналистите, но и широката общественост да имат основни познания за медийното право и етичните стандарти, за да подхождат отговорно и етично към професията си, докато разпространяват съдържание до масовата аудитория.

В тази глава д-р Георгиева разглежда проблема за медийното право като отрасъл на правото, представляващ система от правни норми, които регулират дейността на средствата за масова информация. То се занимава с очертаването на границите, в рамките на които медиите и журналистите могат да работят. Медийното право, от една страна, урежда принципите на разпространение на медийни продукти и, от друга страна, може да повлияе върху формата и съдържанието им. Посочва се, че някои правила се отнасят само за определени видове медии (например, съществуват права за излъчване, които се прилагат само за дейностите на излъчващите медии). По-общите правни разпоредби, обаче, както твърди Г. Георгиева, трябва да бъдат спазвани от всички средства за масова информация (74 с.).

В тази глава са разгледани основните институции, които сега играят различни ключови роли в развиващата се система за управление на медиите на международно равнище като Международния телеграфски съюз, Световната търговска организация, Организацията на ООН за образование, наука и култура (ЮНЕСКО), Световната организация за интелектуална собственост, Европейската комисия и др. Анализирани са международни стандарти в рамките на ООН, Съвета на Европа и Европейския съд по правата на човека. Изяснени са понятия и принципи на международното право на масовата информация.

Особен интерес представлява систематизирането на източниците на международното медийно право: двустранните междудържавни договори, многостранните договори, както и актове с правно необвързващ характер (декларации, резолюции и др.).

Няколко са фокусите на изследването в тази част. Важен проблем, който д-р Г. Георгиева поставя е за приликите и разликите между информацията и пропагандата. Тя сочи, че в научното пространство има голям брой концепции за ролята на средствата за масова информация в съвременните международни отношения, но в никой от международноправните документи не са определени точните разлики между същинската информация и пропагандата, липсват и ясни критерии за отговорността при пропагандирането на идеи, осъдени от международната общност. Според Г. Георгиева трябва да се разработят по-прецизни механизми за осъждане и определяне на отговорността в международното право. По мнение на мнозина анализатори при разглеждането на въпроса за определяне на институцията на отговорността за международната информационна дейност трябва да се разглежда идеологическата наситеност на съобщенията и да се определи отговорността за щетите, които може да нанесат невярната информация или резултатите от недобросъвестните действия на служителите в средствата за масова информация (146-147 с.). Направено е обобщение, че сътрудничеството в областта на радиото и телевизията на ниво международно публично право е доста оскъдно. Поради това всички държави трябва по съответния начин да приведат националните си законодателства в съответствие с нормите и принципите на международното право, за да може да се създадат условия за по-нататъшно сътрудничество в тази област (148 с.).

Глава трета (в обем от 98 с.) представя свободата на средствата за масова информация – стандартите в практиката на Европейския съд по правата на човека и на Съда на Европейския съюз. Първата част е посветена на международноправните стандарти относно свободата на изразяване в практиката на ЕСПЧ. Счита се, че в тази част Г. Георгиева има сериозен принос, тъй като е разгледана международноправната уредба на дейността на средствата за масова информация в контекста на свободата на изразяване на мнение, въз основа на анализ на обширна съдебна практика. Тази свобода е една от основите на демократичното общество и едно от главните условия за прогреса му. Свободата на изразяване се разпространява не само върху информацията,

която се възприема благосклонно или неутрално, но и върху оскърбяващи, шокиращи и причиняващи безпокойство изказвания. Разгледани са дела, свързани с решаване на спорове за публична клевета, защита на честта, достойнството, бизнес-репутацията, както и някои по-нови дела в практиката на ЕСПЧ. Изведени са важни изводи, които ще бъдат от особена полза при преподаването на редица учебни дисциплини. Те са свързани със свободата на изразяване на мнения, която не е абсолютна и допуска редица ограничения, в това число с оглед защита на репутацията на други лица, като необходимостта от подобни ограничения следва убедително да се доказва. Друг акцент в тази част на труда е за границите на критиката, шокиращите и предизвикващите безпокойство изказвания по отношение на политици, длъжностни лица и държавни деятели са доста по-широки, отколкото по отношение на обикновените граждани.

В тази част на монографията са разгледани множество дела, сред които са *Обершлик срещу Австрия, ОМО Илинден и други, „Секмадиенис“ ООД срещу Литва, Boykanov v. Bulgarie, Big Brother Watch и други срещу Обединеното кралство, Sinkova v. Ukraine, GS Media, Digital Rights Ireland* и др.

Ключово за изследваната материя е решението на Съда по делото *Лингенс срещу Австрия (Lingens v. Austria)*, в което се постановява, че свободата за изказване на мнения „се прилага не само към информация и идеи, които се приемат благосклонно, или се оценяват като безобидни или безразлични, но и към тези, които обиждат, шокират или обезпокояват. Това е изискването на плурализма, толерантността и широтата на възгледите, без които не може да съществува демократичното общество“ (параграф 41). Същото се посочва и в решението по делото *Обершлик срещу Австрия* (с. 166-168).

В параграф 2 на тази глава Г. Георгиева разглежда по-ново дело: *„Секмадиенис“ ООД срещу Литва*, в което ЕСПЧ установява, че литовските власти са нарушили правото на свобода на изразяване, като глобяват компания за реклами за дрехи, включващи модели, наподобяващи религиозни фигури. Това дело потвърждава вече посочения в *Лингенс срещу Австрия* принцип, че свободата на изразяване се простира и до идеи, които обиждат, шокират или смущават. Нещо повече, Съдът констатира, че тези, които решат да упражняват свободата да изявяват своята религия, не могат разумно да очакват да бъдат освободени от всякаква критика в плуралистично демократично общество. Съответно е имало нарушение на член 10 от Конвенцията (183 с.).

В резултат на анализа на множество дела Г. Георгиева прави обоснован извод, че съществуването на фактите може да се докаже, докато достоверността на оценъчните съждения не подлежи на доказване. Искането да се докаже оценъчно съждение е неизпълнимо, и само по себе си нарушава свободата за изразяване на мнение (с. 245).

Практически принос на монографията е представянето на делата, засягащи свободата на изразяване срещу България: *Маринова и др. срещу България, Бойканов срещу България*. Към същия принос е и анализа на делата в ЕСПЧ за нарушаване на свободата на изразяване от 2018 г., класифицирани в две категории: положителни и отрицателни примери (с. 189 – 214).

Параграф 3 на Глава трета проследява свободата на изразяване в практиката на Съда на ЕС. Д-р Г. Георгиева сполучливо е разделила този параграф на две части: представяне на делата за свободата на изразяване преди приемане на Хартата за основните права в ЕС и след това.

Глава четвърта (31 с.) анализира предизвикателствата и актуалните тенденции при средствата за масова информация. Параграф 1 е посветен на тежкия и особено актуален проблем за фалшивите новини. Считам за важен практически принос на д-р Г.

Георгиева изясняването (макар и с резерва, че не е изчерпателно) на същността на фалшивите новини (с.249 – 251).

В параграф 2 д-р Г. Георгиева разглежда защитата на правото на информация. В него тя сполучливо прави връзка между правото на информация, информираното гражданство и доброто управление. Макар и накратко е направен критичен анализ на празнотите в Закона за достъп до обществена информация в България.

Параграф 3 разглежда проблема за информационната война, като авторката дава и определение за това явление (с.264 – 265). Тук д-р Г. Георгиева поставя сериозния проблем за липсата на международноправна норма, която да забранява информационната война и сочи компетентните международни организации, които би следвало да се занимават с решаването на този проблем.

Последният параграф на тази глава разглежда бъдещето на медиите, сред които въпроса за стрийминга, управлението на данни и развитието на технологиите.

Г. Георгиева изразява мнение, че технологията ще продължи значително да подобрява потребителското преживяване. От засилване на способностите за откриване до осигуряване и доставяне на все по-персонализирано и курирано съдържание, дигиталният свят притежава потенциала да забавлява хората по невероятни начини, които някога са били възможни само в мечтите (с. 277).

Заключението систематизира направените в изложението изводи и обобщения. Съобразно значителната съдебна практика на *ЕСПЧ*, а впоследствие и на *СЕС* относно *правото на свобода на словото* авторката предлага да се въведат допълнителни правни норми в законодателството за медиите. По този начин всички масмедии (държавни, търговски, обществени) следва да спазват принципите на свобода на словото, плурализъм на мненията и достъп до обществена информация. Тя подчертава необходимостта от разработване на държавна политика в областта на средствата за масова комуникация, като се отчита и гарантира спазването на принципите на свободата на словото в контекста на правата на човека, като се зачитат обществените интереси (с. 281).

В конкурса за академичната длъжност „доцент“ Г. Георгиева участва с 22 статии, 3 от които са по темата на хабилитационния труд и 19 по друга тематика. В следващото изложение ще се спра на някои от тях, които считам за приносни. От представените материали прави впечатление статията **„Нови моменти в защитата на личните данни в Европейския съюз“** (в съавторство), която разглежда някои нови моменти, свързани с киберсигурността в Европейския съюз. През последното десетилетие индустриалната революция, през която светът преминава, доведе до създаването на цифрови B2B платформи, както и бизнес модели, базирани на данни, които се превърнаха в двигател на развитието на Европа. Очаква се платформите да бъдат следващата граница за европейската индустрия и предприятията от Стратегическия форум за политиката за цифровото предприемачество. Целта е справяне с големите трудности, които представляват пречка пред използването на т. нар. големи данни и цифрови платформи. В рамките на „Хоризонт 2020“ редица проекти за данни, финансирани от Европейската комисия, целят по-ефективно управление на големи данни. Обърнато е особено внимание на дело C-217/04, Обединеното кралство срещу Европейския парламент и Съвета, където Съдът на ЕС преценява дали ENISA отговаря на необходимите изисквания за принос към процеса на хармонизация и улесняване на еднообразното прилагане на условията за информационна сигурност от страна на държавите членки и дали това е уредено по силата на член 95 от Договора за ЕО (понастоящем член 114 от ДФЕС).

Статията **“Key Trends in the Study of International Conflicts”** (в съавторство) е опит за изследване на основните тенденции в изследването на международните

конфликти. Предполага се, че през втората половина на ХХ век са определени три основни направления в изследването на международните конфликти - стратегически изследвания, конфликтни изследвания и изследвания, свързани с мира. Документът заключава, че е трудно да се намери проблем, който има по-голямо значение за международните отношения и международното право, отколкото разрешаването на конфликти. Те обаче са обект на задълбочено проучване през последните пет десетилетия. Освен това конфликтите в международните отношения са явление, което се среща в различни форми. Фактът, че се поставят методологически основи на изследването на конфликтите и тяхното разрешаване, може безспорно да се отбележи като успех.

Статията **“Conflict Prevention Activities“** (в съавторство) представлява опит за проучване на дейностите по превенция като цяло, които обхващат действия, предотвратяващи разгръщането на конфликти, предотвратяващи ескалация на съществуващите конфликти и намаляване на разпространението на конфликти в съседни държави или региони. Акцентът е поставен върху концепцията за „превантивна дипломация“, която се развива в редица документи на ООН. Дейностите по превенция могат да бъдат приложени в опити за предотвратяване на нови конфликти с ескалация на насилието, както и при опити за спиране на подновяването на стари враждебни конфликти, когато вече съществува управление на конфликти, извършвано от мироопазващи мисии. Последните са разположени, за да наблюдават изпълнението на споразуменията за прекратяване на военните действия. Дейностите по превенция трябва да се основават на три принципа, за да бъдат ефективни: навременна реакция при първична опасност от индикации за криза, балансиран първоначални мерки и непрекъснати мерки за отстраняване на по-дълбоки причини за насилие. Превантивната дипломация включва действия за предотвратяване на възникването на спорове или ограничаване на разпространението на конфликти. В статията обаче се вижда, че опитът на ООН доказва, че съществуват различни форми, които имат превантивен ефект, което означава, че понятието „превантивни дейности“ е по-точно от понятието „превантивна дипломация“. Следователно, може да се подразбира, че изразът на „превантивни дейности“ е съвременна представа за кризата и управлението на сигурността в 21 век.

Следва да се подчертае дългогодишната педагогическа дейност на д-р Г. Георгиева – 15 години и преподаването ѝ в различни дисциплини в материята на международното публично право и правото на ЕС.

Личните ми впечатления са, че умее да работи с хората и е един изключително етичен и работещ в екип колега.

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси

Сред общотеоретичните приноси следва на първо място да посоча избора на предмета на изследване на монографията. Налице е оригинално проучване на международното сътрудничество при дейността на средствата за масова информация, въз основа на което са изведени важни теоретични изводи и обобщения, сред които е аргументирана нуждата от оптимизирането на дейността на средствата за масова информация и тяхното сътрудничество съобразно съвременните технологични условия.

Макар и не особено ясно открит теоретичен аспект, но считам, че авторката пледира за съществуването на международно право в областта на използването на средства за масова информация.

Въз основа на сериозен анализ на обширна съдебна практика на Европейския съд по правата на човека и Съда на ЕС са изведени важни теоретични въпроси за допустимите ограничения на правото на изразяване и съотношението при упражняване на правото на изразяване с други права на човека.

Въпросът за отговорността на държавите за международна информационна дейност, разгледан в монографията не е разработван в международноправната доктрина и представлява сериозен интерес.

Теоретичен принос представлява и анализирането на недостатъците на Конвенцията за международното право на опровержение. Авторката сочи, че тя не налага на държавата юридически формулирано задължение да публикува или да изрази по някакъв начин опровержението.

Поставени са на дискусия въпросите за международната отговорност на държавите при разпространяване на фалшиви новини, както и за отговорността на служителите в медиите. Те нямат нормативно разрешение, но засягат особено важни сфери от международното общуване и несъмнено ще подлежат на по-нататъшна международноправна регламентация.

Направен е задълбочен теоретичен анализ на дейностите за предотвратяване на конфликти, ключови тенденции при изучаването на международни конфликти и международноправните аспекти, свързани с употребата на сила при уреждането на конфликтите (№ 10 и 14 от списъка на трудовете и публикациите).

Следва да се отбележи и използвания сполучливо интердисциплинарен подход, както и отличното изложение на литературен български език въпреки многото специфични термини.

Принос представляват и трудовете на д-р Г. Георгиева в областта на защитата на личните данни, Четвъртата индустриална революция и новите технологии и отговорността на средствата за масова информация.

Към практическите приноси на монографията следва да отнеса:

- Поставянето на дискуссионни и спорни въпроси като свободата на информацията и съдържанието на информацията; свободното трансгранично приемане и предаване на информация; за новия международен информационен и комуникационен ред.
- Изводите на д-р Г. Георгиева относно приликите и разликите между информацията и пропагандата (с. 146 – 148);
- Представената съдебна практика на Европейския съд по правата на човека (включително делата срещу България) и Съда на ЕС;
- Въпросът за границите на критиката, шокиращите и предизвикващите безпокойство изказвания по отношение на политици, длъжностни лица и държавни дейатели. Авторката обосновава, че те са доста по-широки, отколкото по отношение на обикновените граждани.
- Дефиницията на фалшивите новини (fake news);
- Анализът на сериозните предизвикателства пред съществуващите правни и етични рамки, които са подробно систематизирани. (№ 6, и 7 от списъка на трудовете и публикациите).

IV. Критични бележки и препоръки

Критичната ми бележка към д-р Георгиева е свързана с известна небалансираност в главите (прекалено малката Глава четвърта). На места има хронологична непоследователност в изложението.

Липсва цялостен преглед на наличната литература по темата на монографичния труд (например делата *Al Nashiri v Poland* и *Husayn (Abu Zubaydah) v Poland* са анализирани в моя статия, публикувана през 2018 г.).

Би могло да се направи препоръка да се задълбочи анализа на борбата с фалшивите новини и да се фокусира и върху проблема за словото на омразата в електронните медии.

Бързам да отбележа, че посочените критични бележки не са от съществено значение и не се отразяват на качеството на монографичния труд и отличното впечатление от него и цялостните материали, представени в конкурса.

V. Заключение:

Представената научна продукция на д-р Гертана Георгиева дава основание за преценка за съответствието ѝ с изискванията на ЗРАСРБ, както и способността на кандидата в конкурса да избира за разработване значими и актуални проблеми с голямо теоретично и практическо значение. Представената научна продукция е оригинална и е собствено достижение на автора.

Имайки предвид гореизложеното и на основание чл. 24 от Раздел III на ЗРАСРБ, чл. 53, ал 1 от ППЗРАСРБ и съответните разпоредби от Правилника за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“ давам положителна оценка и предлагам д-р Гертана Василева Георгиева да бъде избрана за „доцент“ по професионално направление „право“ 3.6., научна специалност „Международно право и международни отношения“.

29 октомври 2019 г.

Проф. д-р Ирена Илиева

REVIEW

by Prof. Irena Tsoneva Ilieva, PhD

Member of the Scientific Jury in accordance with Order No. 1366 / 24.07.2019 of Prof. Borislav Yurukov, PhD for the appointment of a Scientific Jury to hold a competition for the occupation of the academic position of “Associate Professor” in “International Law and International Relations” in the field of higher education 3.

Social, economic and legal sciences, professional field 3.6. Law

Candidate Gergana Vasileva Georgieva

I. Short biographical information

Chief Assist. Gergana Georgieva, PhD was born in 1982 in Pazardzhik. She graduated in “Applied Linguistics - English and German” and in “English Philology” at the South-West University “Neofit Rilski”. From May 2009 to December 2012 she was a PhD student at the Department of “International Law and International Relations” at the Faculty of Law and History of South-West University “Neofit Rilski” - Blagoevgrad.

In 2012 she successfully defended her PhD thesis entitled “Multilingualism in the European Union - Problems and Tendencies” and received the educational and scientific degree “PhD” in “International Law and International Relations”. From October 2004 to March 2007 she was a part-time assistant in English at the Department of “International Law and International Relations”, and in March 2007 she became an Assistant at the same department after successfully winning a competition. In May 2008 she became a Senior Assistant and since January 2011 – a Chief Assistant. As a lecturer at the Faculty of Law and History, she teaches English and the courses “History of the European Idea and European Integration”, “European Political Cooperation and Integration”, “EU Institutions”, “European Cooperation in Security and Defense”, a course in “European Integration Models” and “Common Policies of the European Union” to “International Relations”, “European Studies”, “National Security”, and “Public Relations” specialties.

She is actively involved in the scientific life of the Faculty of Law and History: in scientific conferences and projects, editorial boards of journals, as well as scientific events outside the South-West University. She is a member of BECSA (Bulgarian European Studies’ Association), International Association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL) and BETA (Bulgarian English Teachers’ Association). She is a member of BETA Committee and has been responsible for the international cooperation of the Association since 2014. She has numerous articles, one study guide and two monographs.

II. General description of the materials presented

Dr. G. Georgieva's scientific interests are in the fields of international law and international relations, as well as EU law in various aspects, such as the protection of personal data; human rights; The Fourth Industrial Revolution and New Technologies; linguistic problems, etc.

In the announcea in the State Gazette, issue 52 of 02.07.2019 competition for “Associate Professor” in “International Law and International Relations” Dr. G. Georgieva participates with one monograph and 22 articles, three of which are on the topic of rehabilitation work, a monographic work on the basis of her PhD thesis as well as a study guide. The materials presented in the competition do not repeat the ones for obtaining the educational and scientific degree “Doctor of Philosophy”.

The monograph “**International Cooperation in Mass Media**” has been presented, S., DioMira Publishing House, 2019, ISBN 978-954-2977-52-0. It has a volume of 312 pages, including bibliography, abbreviations used, and a summary in English. The work is devoted to the almost unexplored matters of the contemporary international law doctrine: theoretical problems related to international cooperation in mass media activities. These include the various aspects of the ethical and legal responsibility of the media, regulating the use of media on a cross-border scale, the need to develop common rules and harmonize existing legislation. The work is structured in an introduction, four chapters, a conclusion and a list of used literature.

In the introduction (5 pp.) the author substantiates the topicality and relevance of the chosen topic. So far, there has been no independent theoretical study in the specialized literature with a systematic and comprehensive analysis of international cooperation in the activities of the mass media, as well as problems related to their regulation. The monograph is the first systematic and in-depth study of the impact of international norms and principles in the media on the social role of the media and the study of international cooperation in this field (both bilateral and multilateral). The study has highlighted the need to explore the issues of interaction between the media and international law and their interplay. The main aim of the author is to study the legal bases of cooperation in the field of international information activities, current trends in the exchange of information and to demonstrate the need to develop basic mechanisms for legal liability (including criminal) of employees in the media. She goes further, presenting legislative and other regulatory acts on media activities, international cooperation in the use of the media and developing recommendations for further legislation in this field. Not only common theoretical problems are addressed, but also very specific issues of legal support for cooperation in the field of audiovisual media and internet regulation.

Chapter One (62 pp.) is devoted to the development of mass media. The evolution of the media since 3300 BC is considered till present days. Emphasis is placed on social networks and media and freedom of the media. Historically, the development of Bulgarian state institutions, such as the Bulgarian Telegraph Agency (BTA), the State Government for Information, the Radiocommunication Committee of the Council of Ministers, the Press Committee, the Ministry of Information and Communications, the Ministry of Propaganda, the Ministry of Communications, etc. Their origin, development, goals and structure are traced.

G. Georgieva successfully included the expectations for the future of mass media, which is not yet known, as there are possibilities for creating a new medium and because of the widespread distribution of mobile phones and the Internet. In this part, she makes sound conclusions, such as that both technologies: mobile phones and the Internet are in their immature stage; that mass communication shapes the future of human culture and indirectly influences new forms of power and control over individuals. It is indisputable that the author claims that the mass media is a superpower that connects the world in many ways and that it cannot be predicted what kind of communications will take place after 100 years. A prognostic conclusion has been made that civilization will progress and its means of sharing intelligent thought will continue to evolve over time.

Dr. Georgieva does not overlook the fact that for the first time in human history, freedom of information was proclaimed by the French Declaration of Abbot Gregoire on the Rights of Man and of the Citizen 1789 (37 p.). Freedom of information and freedom of the press are guaranteed by the constitution as independent media in a democratic state. In the Constitution of the Republic of Bulgaria, Chapter III (Fundamental Rights and Obligations of Citizens), Art. 40, para. 1 regulates the freedom of the press and other media (such as radio, television, electronic publications).

Adhering to the legal analysis, the author presents that in its decision on the obligatory interpretation of Art. 39 the Constitutional Court puts the freedom of the press closely in line with the right of every citizen to seek, receive and disseminate information, emphasizing the prohibition of the state from exercising control over the dissemination by the media (37 p.). Respect for the principle of freedom of expression guarantees citizens the opportunity to evaluate what is happening in the public and political life by objectively presenting in the media all aspects of the day's issues.

On the correctness in reporting events - Dr. Georgieva notes that the safest means of control is the right of reply in the media and the press (38 pp.). The Council for Electronic Media (CEM) monitors the independence of events in Bulgaria.

An important contribution of the author is also the consideration of the Bulgarian periodical press for the most part during the period 1878 - 1941, which also repeats the European tradition in journalism - each event and fact is in most cases viewed from a certain point of view (66 p.). Party newspapers in our country defend their political ideas, trends, inspire and promote among the readership patterns of thinking, feelings and social behavior.

The author also presents numerous attempts to limit the freedom of the press in Bulgaria. Practice shows that periodicals must follow the interests and needs of society as a whole, its values, norms and expectations. The connection with the current legal regulation in Bulgaria has been successfully made. G. Georgieva, PhD points out that there are currently separate provisions in various regulations relating to media ownership in Bulgaria, but there is a lack of a common legal framework and a unified approach to electronic and print media (67 pp.).

Chapter Two (76 pp.) deals with the international legal aspects of media activities. The first paragraph is dedicated to the development of mass media as a phenomenon accompanying globalization, leading to an increase in their importance to humanity and their widespread use in everyday life as never before. As the author points out, thanks to social media, anyone with access to the Internet can play the role of a publisher, potentially spreading their message to a multi-million audience. This possibility also poses great dangers, because with the same ease media can spread false news and damage people's reputation in minutes. For this reason, the author stresses that it is vital not only for journalists but also for the general public to have a basic knowledge of media law and ethical standards, in order to approach their profession responsibly and ethically while disseminating content to a wide audience.

In this chapter, Dr. Georgieva discusses the issue of media law as a branch of law, representing a system of legal rules governing the activity of the media. It deals with the delineation of the boundaries within which the media and journalists can work. Media law, on the one hand, governs the principles of distribution of media products and, on the other hand, can influence their form and content. It is pointed out that some rules apply only to certain types of media (for example, there are broadcast rights that apply only to broadcast media activities). However, the general legal provisions, as argued by G. Georgieva, must be respected by all media (74 p.).

This chapter looks at the main institutions that now play various key roles in an evolving media management system at an international level such as the International Telegraph Union, the World Trade Organization, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), the World Intellectual Property Organization, The European Commission, etc. International standards within the UN, the Council of Europe and the European Court of Human Rights have been analyzed. The concepts and principles of international media law have been clarified.

Of particular interest is the systematization of sources of international media law: bilateral interstate treaties, multilateral treaties, as well as acts of legally non-binding nature (declarations, resolutions, etc.).

There are several focuses of the study in this section. An important problem that Dr. G. Georgieva poses is the similarities and differences between information and propaganda. She points out that there are a large number of concepts in the scientific area for the role of the media in contemporary international relations, but none of the international legal documents has identified the exact differences between actual information and propaganda, and there are no clear criteria for accountability in promoting ideas condemned by the international community. According to G. Georgieva, more precise mechanisms for conviction and determination of responsibility in international law should be developed. According to many analysts, when considering the issue of determining the institution of responsibility for international information activities, the ideological saturation of the messages should be considered and responsibility for the damages that may cause incorrect information or the results of unscrupulous actions of the employees of mass media should be determined (146-147 pp.). It is summarized that cooperation in the field of radio and television at the level of public international law is rather scarce. Therefore, all countries must align their national laws with the rules and principles of international law in order to create the conditions for further cooperation in this field (148 p.).

Chapter Three (in a volume of 98 pages) presents the freedom of the media - the standards in the case-law of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union. The first part deals with international legal standards on freedom of expression in the ECHR's practice. I believe that in this part G. Georgieva has a significant contribution, as it deals with the international legal regulation of mass media within the context of the freedom of expression, based on an analysis of extensive case-law. This freedom is one of the foundations of a democratic society and one of the main conditions for its progress. Freedom of expression extends not only to information that is perceived favorably or neutrally but also to offensive, shocking and disturbing statements. Cases related to dispute resolution for public defamation, protection of honor, dignity, business reputation, as well as some newer cases in the ECHR's practice have been considered. Important conclusions have been drawn that will be of particular use in the teaching of a number of subjects. They relate to freedom of expression, which is not absolute and allows a number of restrictions, including with a view to protecting the reputation of others, and the need for such restrictions should be convincingly demonstrated. Another focus in this part of the work is on the limits of criticism, shocking and disturbing statements regarding politicians, officials and statespeople are much broader than regarding ordinary citizens.

This section of the monograph deals with numerous cases, among which are *Oberschlik v. Austria*, *OMO Ilinden and others*, *Sekmadienis Ltd. v. Lithuania*, *Boykanov v. Bulgarie*, *Big Brother Watch and Others v. United Kingdom*, *Sinkova v. Ukraine*, *GS Media*, *Digital Rights Ireland*, etc.

Crucial to the matter under investigation is the judgment of the case *Lingens v. Austria*, which held that freedom of expression “is applicable not only to “information” or “ideas” that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference but also to those that offend, shock or disturb. Such are the demands of that pluralism, tolerance and broadmindedness without which there is no “democratic society” (paragraph 41). The same is stated in *Oberschlik v. Austria’s* judgment (pp. 166-168).

In paragraph 2 of this chapter, G. Georgieva addresses a more recent case: *Sekmadienis Ltd. v. Lithuania*, in which the ECHR finds that the Lithuanian authorities have violated the right to freedom of expression by fining a clothing company featuring models resembling religious figures. This case reaffirms the principle already stated in *Lingens v.*

Austria that freedom of expression also extends to ideas that offend, shock or disturb. Moreover, the Court finds that those who choose to exercise their freedom to exercise their religion cannot reasonably expect to be released from all criticism in a pluralistic democratic society. There has accordingly been a violation of Article 10 of the Convention (183 p.).

As a result of the analysis of numerous cases, G. Georgieva concludes that the existence of the facts can be proved, while the validity of the evaluation judgments is not verifiable. The request to prove an evaluation judgment is impossible, and in itself violates the freedom of expression (p. 245).

A practical contribution of the monograph is the presentation of the cases concerning freedom of expression against Bulgaria: *Marinova and Others v. Bulgaria*, *Boykanov v. Bulgaria*. Contributing to this is the analysis of cases in the ECHR for violations of freedom of expression since 2018, classified into two categories: positive and negative examples (pp. 189 - 214).

Paragraph 3 of Chapter Three, traces the freedom of expression in the case-law of the Court of Justice of the European Union. Dr G. Georgieva has successfully divided this paragraph into two parts: the presentation of the freedom of expression cases before the adoption of the Charter of Fundamental Rights in the EU and thereafter.

Chapter Four (31 pp.) analyzes the challenges and current trends in the media. Paragraph 1 deals with the serious and especially topical issue of fake news. I consider it an important practical contribution of Dr. G. Georgieva to clarify (albeit with the reservation that it is not exhaustive) the nature of false news (p. 249 - 251).

In paragraph 2, Dr. G. Georgieva discusses the protection of the right to information. In it, she successfully links the right to information, informed citizenship and good governance. Despite being brief, a critical analysis of the gaps in the Access to Public Information Act in Bulgaria has been made.

Paragraph 3 deals with the problem of information warfare and the author defines this phenomenon (pp. 264 - 265). Here, Dr. G. Georgieva poses the serious problem of the lack of an international legal norm to prohibit the information war and points out to the competent international organizations that should deal with this problem.

The last paragraph of this chapter looks at the future of the media, including the issue of streaming, data management and technology development.

G. Georgieva is of the opinion that technology will continue to significantly improve the consumer experience. From enhancing the ability to discover to providing delivery of more personalized and curated content, the digital world has the potential to entertain people in the most amazing ways that were once only possible in dreams (p. 277).

The conclusion systematizes the inferences and summaries made in the separate chapters. In view of the significant case-law of the *ECHR* and subsequently of the *CJEU* on *the right to freedom of expression*, the author proposes to introduce further legal regulations in media legislation. In this way, all mass media (state, commercial, public) should respect the principles of freedom of expression, pluralism of opinion and access to public information. She emphasizes the need to develop a state policy in the field of mass communication, taking into account and ensuring respect for the principles of freedom of expression within the context of human rights, while respecting the public interest (p. 281).

G. Georgieva participates in the competition for the academic position “Associate Professor” with 22 articles, 3 of which are on the topic of rehabilitation work and 19 on other topics. In the next section, I will address some of them that I consider being valuable. Of the materials presented, the article “**New Moments Related to Cybersecurity in the European Union**” (co-authored) makes an impression since it examines some new moments related to cybersecurity in the European Union. During the past decade, the industrial revolution the world has been going through has led to the creation of digital B2B platforms as well as data-

driven business models that have turned into the engine of Europe's development. It is expected that the platforms are to be the next frontier for Europe's industry and enterprises by the Strategic Policy Forum on Digital Entrepreneurship. The aim is dealing with the major hindrances which are an obstacle for exploiting big data and digital platforms. Under Horizon 2020 a number of data projects financed by the European Commission target more efficient big data management. The authors pay particular attention to Case C-217/04, United Kingdom v. European Parliament and Council where the Court examined if ENISA met the needed requirements for contributing to the harmonisation process and facilitating uniform implementation by the Member States, and whether it was rightfully established under Article 95 EC (Article 114 TFEU).

The article **“Key Trends in the Study of International Conflicts”** (in coauthorship) is an attempt to examine the major trends in the study of international conflicts. It is assumed that during the second half of the 20th century three main directions in the study of international conflicts were defined - strategic research, conflict studies and research related to peace. The paper infers that it is hard to find a problem that has more important implications for international relations and international law than conflict resolution. However, they have been a subject to a thorough study in the past five decades. Furthermore, conflicts in international relations are a phenomenon that occurs in various forms. The fact that the methodological foundations of the study of conflicts and their resolution have been laid can be undoubtedly noted as a success.

The article **“Conflict Prevention Activities”** (in coauthorship) is an attempt at exploring prevention activities in general that encompass actions averting conflicts' flare-up, preventing the escalation of existing conflicts and reducing conflict spreading in neighboring states or regions. Emphasis is laid upon the concept of “preventive diplomacy”, which has been evolving in a number of UN documents. Prevention activities could be implemented in attempts to avert new conflicts with violence escalation as well as attempts to stop renewing old hostile conflicts where there already exists conflict management performed by peacekeeping missions. The latter ones have been situated to observe the realization of agreements on ceasing military actions. Prevention activities should be based on three principles in order to be effective: timely reaction during the primary danger of crisis indications, balanced initial measures and continuous measures for removing deeper causes of violence. Preventive diplomacy includes actions for averting the occurrence of disputes or limiting conflict spreading. However, the article infers that the UN's experience proves there are various forms that have a preventive effect, which means the notion of “prevention activities” is more accurate than the concept of “preventive diplomacy”. Therefore, it could be implied that the expression of “prevention activities” is a contemporary notion of the 21st century crisis and security management.

The long-term pedagogical activity of Dr. G. Georgieva - 15 years and her teaching in various disciplines in the field of public international law and EU law should be emphasized.

My personal impression is that she is able to work with people and is an extremely ethical and team-working colleague.

III. Evaluation of scientific and practical results and contributions

Among the theoretical contributions, I should first mention the choice of the subject of study of the monograph. There is an original study of international cooperation in mass media activities, on the basis of which important theoretical conclusions and summaries are drawn, among which the need to optimize the activity of the mass media and their cooperation in accordance with current technological conditions is argued.

Although it is not a very clear theoretical aspect, but I believe that the author pleads for the existence of international law in the field of mass media.

On the basis of a serious analysis of the extensive case-law of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union, important theoretical questions have been raised about the permissible restrictions on the right to expression and the ratio in the exercise of the right to expression with other human rights.

The issue of the responsibility of the States for international information activity, addressed in the monograph, has not been elaborated in the international legal doctrine and is of serious interest.

The analysis of the shortcomings of the Convention on International Law of Refutation is a theoretical contribution. The author points out that it does not impose on the State a legally stated obligation to publish or express the refutation in any way.

The issues of the international responsibility of states in the dissemination of fake news, as well as the responsibility of media employees, were raised. They do not have regulatory approval, but they affect particularly important areas of international communication and will undoubtedly be subject to further international legal regulation.

A thorough theoretical analysis of conflict prevention activities, key trends in the study of international conflicts and international legal aspects related to the use of force in conflict resolution have been made (No. 10 and 14 of the list of works and publications).

What should be noted is the successfully used interdisciplinary approach, as well as the excellent literary Bulgarian language in spite of many specific terms.

Dr. G. Georgieva's work in the field of personal data protection, the Fourth Industrial Revolution and new technologies and the responsibility of the media is also contributing.

The practical contributions of the monographic work should include:

- Posing discussion and contentious issues such as freedom of information and content of information; free cross-border reception and transmission of information; the new world information and communication order;
- Dr. G. Georgieva's conclusions on the similarities and differences between information and propaganda (pp. 146 - 148);
- The presented case-law of the European Court of Human Rights (including cases against Bulgaria) and the Court of Justice of the European Union;
- The question of the boundaries of criticism, shocking and disturbing statements regarding politicians, officials and statespeople. The author argues that they are much broader than in comparison to ordinary citizens;
- The definition of fake news;
- The analysis of the serious challenges to the existing legal and ethical frameworks, which are systematically detailed. (No. 6, and 7 of the list of works and publications).

IV. Critical notes and recommendations

My critical note to Dr. Georgieva is related to a certain imbalance in the chapters (Chapter 4 is too small). Occasionally there is a chronological inconsistency in the research.

There is no comprehensive review of the available literature on the topic of the monographic work (for example, the cases of *Al Nashiri v Poland* and *Husayn (Abu Zubaydah) v Poland* are analyzed in my article published in 2018).

A recommendation could be made to deepen the analysis of the fight against false news and also to focus on the problem of hate speech in the electronic media.

I would like to quickly point out that the above mentioned critical notes are not essential and do not affect the quality of the monographic work and the excellent impression by it and the overall materials presented in the competition.

V. Conclusion:

The presented scientific production of Dr. Gergana Georgieva gives grounds for judging its compliance with the requirements of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, as well as the ability of the candidate in the competition to choose to develop significant and current problems of great theoretical and practical importance. The presented scientific production is original and is the author's own achievement.

Bearing in mind the abovementioned and on the grounds of Art. 24 of Section III of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, Art. 53, para. 1 of the Regulations for the Application of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the relevant regulations of the Rules for the Development of the Academic Staff of South-West University “Neofit Rilski” I give a positive assessment and propose Gergana Vasileva Georgieva, PhD to be elected as “Associate Professor” in the professional field “Law” 3.6., scientific field “International Law and International Relations”.

October 29, 2019

Prof. Irena Ilieva, PhD